

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

Leaving Certificate Examination 2023

Polish

Higher Level

Monday 19 June Morning 9:30 – 12:00

180 marks

Examination Number

--	--	--	--	--	--

Day and Month of Birth

--	--	--	--

For example, 3rd February
is entered as 0302

Centre Stamp

--

For Examiner Only		
Q.1		
Q.2		
Q.3	(a)	
	(b)	
	(c)	
Q.4	(a)	
	(b)	
	(c)	
Q.5	(a)	
	(b)	
	(c)	
Total		

For Examiner Only	
Paper 1	
Paper 2	
Total	
Grade	

The 2023 examination papers were adjusted to compensate for disruptions to learning due to COVID-19.
This examination paper does not necessarily reflect the same structure and format as the examination papers of past or subsequent years.

Instructions

There are **two** sections in this paper.

This examination carries 180 marks in total.

Section A – Reading Comprehension

100 marks

Read the **two** texts and answer **all** questions

Section B – Written Production

80 marks

Answer **THREE** questions – Question 3 (a) or (b) or (c), Question 4 (a) or (b) or (c) **AND** Question 5 (a) or (b) or (c)

Write your answers in blue or black pen.

Write your answers in the spaces provided in this booklet. There is space for extra work at the end of the booklet. Label any such extra work clearly with the question number and part.

Odpowiedz na wszystkie pytania.

Pytanie 1

Celebrytka z Instagramu

1. Droga blogerko, jakże jestem szczęśliwa, że to twój profil, spośród miliona dostępnych na Instagramie, stał się jednym z tych, które odwiedziłam. Nie wiem, co bym bez ciebie zrobiła. Pojawiłaś się w momencie, gdy byłam niezmiernie zagubiona. Marzyłam, by poznać kogoś takiego jak ty. Pamiętam twoją pierwszą relację. Miałas wtedy katar, byłaś przeziębiona. „Tylko czekolada może pomóc w taki koszmarny dzień”, powiedziałaś ciepłym głosem. Choć cała z pikseli, mieszcząca się w okienku telefonu, stałaś mi się wtedy bliższa niż otaczający mnie ludzie z krwi i kości.

2. Każdego ranka, zaraz po przebudzeniu, z posklejanymi snem rzęsami chwytałam za telefon, by zobaczyć, czy jest coś nowego od ciebie. Zawsze było. Uwielbiałam cię za to, że nie każesz mi przestrzegać żadnej diety, jesz kanapki, nie chodzisz do drogich restauracji. Podobało mi się też twoje mieszkanie. Tak, mieszkanie, nie apartament. Mieszkanie z wersalką zamiast sofy, z dywanem w romby rzuconym na linoleum, a nie na podłogę z egzotycznego drewna. Czułam się u ciebie jak we własnych czterech ścianach.

3. Pamiętam, jak napisałam ci w komentarzu, że zapomniałaś przewrócić kartkę ściennego kalendarza, a innym razem, że fikus stojący w twojej kuchni nie potrzebuje aż tak intensywnego podlewania. Nie szczędziłam ci też: serduszek, kciuków w górę i buziek roześmianych do łez, gdy powiedziałaś coś zabawnego. Tu muszę przyznać, że w rozbawianiu jesteś niezrównana! Byłaś tak inna od celebrytek z Instagramu.

4. Oczywiście, cały czas przybywało ci obserwatorów, co przyprawiało mnie o zazdrość, bo nie chciałam się tobą dzielić. Spostrzegłam też, że coraz częściej w twoich relacjach pojawia się lokowanie produktu*. Jak wtedy, gdy zachorował twój synek. Jedną ręką sprawdzałaś, czy ma wysoką temperaturę, a w drugiej trzymałaś słoik z kolorowymi żelkami na odporność. Kiedy słabutkim głosikiem szepnęła: „Mama”, wówczas spojrzałaś w kamerkę i powiedziałaś: „Mama cię bardzo kocha, skarbie”. Później zerknęłaś niżej, by sprawdzić, czy pojawiają się polubienia.

5. W grudniu przyszedł dzień, którego nigdy nie zapomnę. Przyjaciółka nieoczekiwanie podarowała mi bilet na spotkanie z tobą. Biegłam na nie jak na skrzydłach. Siedząc w pierwszym rzędzie, z malinowymi od ekscytacji policzkami, słuchałam, jak mówisz: „Jestem taką jak wy, zwykłą dziewczyną. Mocno stąpam po ziemi... w tenisówkach polskiej firmy, którą wspieram dlatego, że jest polska”. Pamiętam, że się wtedy zawstydziłam, bo miałam ubrane buty z hiszpańskiej Zary...

6. Kolejka po autograf była długa. Chciałam być ostatnia, żebyś miała dla mnie więcej czasu, więc przepuściłam mnóstwo osób. Pragnęłam, abyś teraz ty mogła poznać mnie, tak jak ja znałam

* lokowanie produktu – promocja produktu w zamian za wynagrodzenie

ciebie, jednak zdołałam tylko wydusić z siebie: „Dziękuję za te wszystkie lata...”. Potem znów mówiłaś tylko ty i tylko o sobie. A na koniec zapytałaś: „Czy mogłabyś raz jeszcze powtórzyć do mojej kamerki, jak bardzo mi dziękujesz?”.

7. Po raz pierwszy miałam okazję wejść w niewidzialne pole, które cię otacza, a którego nie sposób poczuć przez ekran telefonu. Spotkanie z tobą było wielkim rozczarowaniem. Czułam się tak, jakbym zanurzyła głowę w lodowatym jeziorze. Zobaczyłam, kto tak naprawdę ukrywa się pod milionem słów z Instagramu. Słów, które nigdy nie milkną. Zrozumiałam, że nie umiesz słuchać, że nie ciekawi cię żadna treść, której sama nie stworzyłaś.

8. Zdałam sobie też sprawę, że – podczas gdy ja obserwowałam twój profil – dookoła toczyło się prawdziwe życie. Meble pokryła gruba warstwa kurzu. Mąż wyniósł na śmietnik uschniętą choinkę po kolejnych świętach Bożego Narodzenia. Nawet nie pamiętam, czy składaliśmy sobie życzenia, bo wiernie śledziłam jak ty, ze wzrokiem utkwionym w sam środek obiektywu kamerki, składasz życzenia swojej rodzinie.

9. Dotarło do mnie, że czas, który poświęcałam tobie, odbierałam sobie i swoim bliskim. Zrozumiałam też, że twoje dziecko, mąż i wszystko inne... jest tylko przez ciebie rejestrowane i przeliczane na ilość polubień.

Niemal instynktownie otworzyłam Instagram, wybrałam polecenie „przestań obserwować”.

[Zaadaptowane z: K. Nosowska, Powrót z Bambuko]

Odpowiedz **po polsku** na pytania od **(a)** do **(d)**.

(a) Narratorka znalazła nowy profil na Instagramie. Wykonaj polecenia związane z tym tematem.

(i) Wypisz z tekstu **2** wyrażenia, które pokazują, że narratorka jest zachwycona osobą i profilem instagramowej blogerki. (akapit 1)

(ii) Podaj **2** informacje dotyczące pierwszej relacji blogerki, którą obejrzała narratorka. (akapit 1)

(iii) Jak często narratorka sprawdzała profil blogerki?

(akapit 2)

--

(iv) Podaj przykład komentarza, który narratorka zamieściła na profilu blogerki.

(akapit 3)

(b) Co robi blogerka, kiedy jej synek choruje?

Wpisz do tabeli przykład jej zachowania jako matki i jako blogerki.

(akapit 4)

(i) matka	
(ii) blogerka	

(c) Podczas spotkania blogerka próbuje zyskać sympatię zgromadzonej publiczności.

Jak to robi? Podaj 2 przykłady.

(akapit 5)

(d) Podkreślone wyrazy zastąp synonimami.

Zdania, z których pochodzą, powinny zachować swoje znaczenie.

(i) Spostrzegłam też, że coraz częściej w twoich relacjach pojawia się lokowanie produktu.

(akapit 4)

spostrzegłam –

(ii) Chciałam być ostatnia, żebyś miała dla mnie więcej czasu, więc przepuściłam mnóstwo osób.

(akapit 6)

mnóstwo –

Answer questions **(e) – (h)** in English.

(e) Why did the narrator like the blogger so much at first? Give **four** details.

(f) Why was meeting with the blogger such a disappointment for the narrator? Describe in detail. (paragraphs: 6, 7)

(g) The narrator attended the venue with her favourite Instagram blogger. What did she learn about her own life thanks to this event? (paragraphs: 8, 9)

- (h)** Based on the text, indicate if the following statements are **true** or **false**.
Put a tick (✓) in the appropriate boxes.

		True	False
(i)	The narrator was very happy when her favourite blogger was gaining new followers. (paragraph 4)		
(ii)	It wasn't a surprise for the narrator when she got a ticket for the event from her friend. (paragraph 5)		

Pytanie 2

Przerwa pomiędzy ważnymi etapami w życiu

1. Przerwa pomiędzy ważnymi etapami w życiu, czyli gap year, w ocenie społecznej jest często widziana jako zbędny wymysł młodych. Niejednokrotnie krzywo patrzy się na osoby, które zdecydowały się „nic nie robić” przez cały rok. Przerwa od nauki była jednak praktykowana już w XVII wieku. Podczas niej młodzi arystokraci* wyruszali w podróż po świecie. W tym czasie: poszerzali swoje horyzonty, zdobywali wiedzę, poznawali kulturę i zwyczaje innych narodów. Zrobił tak między innymi król Jan III Sobieski.

www.noizz.pl

2. Na roczną przerwę w edukacji zdecydował się Krzysztof Parocki. Oto co mówi na ten temat: „Mój wybór wynikał z obawy przed podjęciem złej decyzji życiowej. Byłem pracowitym uczniem, ale – kończąc klasę maturalną – czułem się wypalony. Miałem za sobą 12 lat intensywnej pracy umysłowej, nieustannego dążenia do najwyższych stopni. Potrzebowałem zmiany. Chciałem zobaczyć, jak wygląda dorosłe życie, zweryfikować plany na przyszłość oraz lepiej zrozumieć siebie.

3. Przeciwnicy przerwy w edukacji często odwołują się do argumentu finansowego, podkreślając, że nie każdego stać na taki luksus. A przecież studiowanie też wiąże się z ogromnymi kosztami – wynoszą one ponad 3 500 złotych miesięcznie! Są to wydatki na: książki, czynsz, wyżywienie, komunikację publiczną, telefon, itd. Student musi pracować, chyba że utrzymują go rodzice. Ci, którzy decydują się na rok przerwy w nauce, robią to między innymi, by zarobić na studia. To nie jest rok przeznaczony na siedzenie z założonymi rękami i oglądanie filmów na Netflixie. To czas na rozwój osobisty i zaznajomienie się z rynkiem pracy.

4. Przez kilka pierwszych tygodni przerwy w nauce przede wszystkim dbałem o siebie. Każdego dnia chodziłem na siłownię, często rozmawiałem z rodziną, dużo czytałem. Sen był wtedy jedną z priorytetowych potrzeb, bo w trakcie liceum moim życiem rządziła nauka, byłem ciągle przemęczony. Przyznaję, na początku miałem wyrzuty sumienia, że marnuję czas, musiałem nauczyć się wyrozumiałości dla samego siebie.

5. Częścią mojego planu było podjęcie pracy zarobkowej. Zająłem się produkcją filmów wideo. To zajęcie pasjonowało mnie od dłuższego czasu i chciałem się sprawdzić. Myślałem nawet, że po rocznej przerwie pójdę w tym kierunku, a nie na studia. Jednak, kiedy zacząłem dostawać coraz więcej zleceń związanych z wyjazdami na drugi koniec Polski i kilkunastoma godzinami dziennie na planie zdjęciowym, wtedy zrozumiałem, że to nie dla mnie.

6. Postanowiłem szukać czegoś innego. Wkrótce zostałem zaproszony na rozmowę rekrutacyjną przez firmę działającą na rynku inwestycji. Okazało się, że mój kanał na YouTube zwrócił ich uwagę. Treści na nim dotyczyły efektywnego, samodzielnego uczenia się. Nie miały one wiele wspólnego ze stanowiskiem, na które aplikowałem, ale szefowi spodobało się moje podejście do pracy oraz życia. Gdyby nie rok przerwy, kanał by nie powstał, a okazał się on najlepszą wizytówką, jaką mogłem sobie wyrobić.

**arystokraci – dawniej: osoby najbogatsze, zajmujące najwyższe pozycje w państwie*

7. Firma gwarantowała pracę zdalną, co bardzo mi odpowiadało. Były dni, kiedy mogłem wstawać później, a nawet pracować z parku czy kawiarni. Przyjąłem ich ofertę z entuzjazmem. Taki tryb zatrudnienia czynił mnie szczęśliwym i pozytywnie wpływał na jakość tego, co robiłem.

8. Rok po liceum był też lekcją pokory. Należę do pokolenia Z, które jest ciągle zapewniane, że wszystko zdobędzie, zbije wielki majątek i jest w stanie przenosić góry. To buduje pewność siebie, ale może też spowodować złudne przekonanie o naszej wyjątkowości. Prawda jest jednak inna – tylko nieliczni z nas osiągną sukces, o jakim marzą.

9. Obecnie studiuję inżynierię danych na uniwersytecie w Kopenhadze. Gdyby nie przerwa po liceum, to pewnie popełniłbym ogromny błąd, bo moje wcześniejsze plany związane były z ekonomią. Jestem pewien, że rzuciłbym te studia, marnując sporo czasu. Dzisiaj zdobywam wiedzę, która mnie pasjonuje. Wybrałem interesujący kierunek studiów, bo miałem na to czas. Nie planuję kolejnej przerwy, jeśli jednak w przyszłości uznam, że jest mi ona potrzebna do podjęcia ważnych decyzji, nie będę się wahał”.

[Zaadaptowane z: www.noizz.pl]

Odpowiedz **po polsku** na pytania od (a) do (f).

(a) Jak roczna przerwa w edukacji jest odbierana przez społeczeństwo? (akapit 1)

(b) Jakie korzyści z podróży po świecie zyskiwali arystokraci? Podaj 2. (akapit 1)

(c) Dlaczego K. Parocki zdecydował się na rok przerwy w nauce? Wymień 4 powody. (akapit 2)

(d) Przerwa w edukacji wiąże się z finansami. Co jest powiedziane na ten temat w akapicie 3?

(e) Jakie materiały umieszczał K. Parocki na kanale YouTube? (akapit 6)

(f) Wyjaśnij znaczenie podanych wyrażzeń w kontekście przeczytanego tekstu:

(i) czuć się wypalonym (akapit 2)

--

(ii) siedzieć z założonymi rękami (akapit 3)

--

Answer questions **(g) – (k)** in English.

(g) What did K. Parocki do to ensure his wellbeing at the beginning of his gap year?

(h) During his gap year K. Parocki had 2 paid jobs. Give details about **each** job.

(i)	job nr 1	

(ii)	job nr 2	

(i) How does K. Parocki feel about being part of Generation Z?

(j) What mistakes related to his education did K. Parocki avoid thanks to the gap year?
Refer to the text and give details. (paragraphs: 5, 9)

(k) Based on the text, indicate if the following statements are **true** or **false**.
Put a tick (✓) in the appropriate boxes.

		True	False
(i)	K. Parocki feels that after 12 years of intense learning, a gap year should be a time for relaxation watching Netflix. (paragraph 3)		
(ii)	K. Parocki is not ruling out another gap year in the future. (paragraph 9)		

Pytanie 3

Odpowiedz na pytanie **(a)** lub **(b)**, lub **(c)**, używając około **200** słów.

- (a)** Dzisiaj nawet ludzie przeciętni są w stanie zdobyć popularność, która dawniej była zarezerwowana tylko dla najwybitniejszych.

Wyraż swoją opinię, odwołując się do tekstu numer 1.

lub

- (b)** Czy zgadzasz się z tym, że rok przerwy w edukacji może przynieść korzyści, ale też problemy? Udziel odpowiedzi na podstawie tekstu numer 2.

lub

- (c)** Polacy różnią się od innych narodów pod względem: tradycji, wierzeń i zwyczajów. Wyraż swoją opinię na ten temat, odwołując się do wybranych przykładów.

Pytanie 4

Odpowiedz na pytanie **(a)** lub **(b)**, lub **(c)**, używając około **200** słów.

(a) Na te wakacje czekałem od długiego czasu.

Zredaguj wpis do **pamiętnika**. Porusz następujące kwestie:

- chaos na lotnisku
- pomyłka w rezerwacji hotelu
- wyjątkowe miejsce w Polsce
- okazja do porozumiewania się w języku polskim

lub

(b) Samorząd uczniowski twojej szkoły zamierza zorganizować zbiórkę pieniędzy na cel charytatywny.

Napisz **e-mail** do dyrektora szkoły w tej sprawie. Zamieść w nim:

- prośbę o wyrażenie zgody na zorganizowanie zbiórki
- informacje na temat wybranej organizacji/ instytucji, którą planujecie wesprzeć
- wydarzenie dnia (np.: zaproszony gość, konkurs) wraz z opisem
- argument pokazujący korzyści, jakie akcja ta przyniesie całej szkole

lub

(c) Byłeś na koncercie. Napisz **opowiadanie**. W treści uwzględnij punkty:

- trudności z zakupem biletu
- długie oczekiwanie na występ
- niespodziewane spotkanie w hali koncertowej
- powrót do domu

Pytanie 5

Odpowiedz na pytanie (a) lub (b), lub (c), używając około 150 słów.

(a) Spójrz na zamieszczony obok obrazek.

- Opisz w 3 – 4 zdaniach, co na nim widzisz.
- Czy sklepy on-line są przyszłością handlu? Uzasadnij.
- Nie wszystko można kupić. Podaj przykład i wyjaśnij.
- Ludzie kupują zbyt wiele – odnosi się to do każdej dziedziny życia. Skomentuj.

www.inna-bajka.kobietnik.pl

lub

(b) Spójrz na zamieszczony obok obrazek.

- Opisz w 3 – 4 zdaniach, co na nim widzisz.
- Czy występy zwierząt w cyrkach powinny być zakazane? Podaj dwa powody za lub przeciw.
- Które zwierzę najbardziej kojarzy ci się z Polską? Wyjaśnij dlaczego.
- Zwierzęta uczą odpowiedzialności. Uzasadnij.

www.zubry.com

lub

(c) Spójrz na zamieszczony obok obraz Tamary Łempickiej.

- Opisz w 3 – 4 zdaniach, co na nim widzisz.
- Czy nauka gry na instrumencie powinna być obowiązkowym przedmiotem w szkole? Uzasadnij.
- Muzyka łączy czy dzieli pokolenia? Wyjaśnij swoje stanowisko.
- Które dźwięki najbardziej cię irytują? Wymień 2 i wytłumacz dlaczego.

T. Łempicka, Kobieta z mandoliną

Do not write on this page

Copyright notice

This examination paper may contain text or images for which the State Examinations Commission is not the copyright owner, and which may have been adapted, for the purpose of assessment, without the authors' prior consent. This examination paper has been prepared in accordance with Section 53(5) of the *Copyright and Related Rights Act, 2000*. Any subsequent use for a purpose other than the intended purpose is not authorised. The Commission does not accept liability for any infringement of third-party rights arising from unauthorised distribution or use of this examination paper.

Leaving Certificate – Higher Level

Polish

Monday 19 June

Morning 9:30 – 12:00